

Σημειώσεις με το βλέμμα στο μέλλον

Η Αναμέτρηση - οργάνωση για μια νέα κομμουνιστική αριστερά, η οργάνωσή μας, βίωσε το προηγούμενο διάστημα μια κρισιακή συνθήκη. Χρειάζεται να αποδεχτούμε την ύπαρξη αυτής της συνθήκης, ώστε να μπορέσουμε να αναζητήσουμε τις πολιτικές και οργανωτικές απαντήσεις για να την υπερβούμε.

Σκοπός του κειμένου μας δεν είναι να περιγράψει δημοσιογραφικά τα όσα συνέβησαν ως τώρα, ούτε να μείνουμε σε αυτά. Είναι αναγκαία όμως η ανασκόπηση της τελευταίας περιόδου -από τη δική μας οπτική-, ώστε να αναφερθούμε σε όσα θεωρούμε πως πυροδότησαν την κρίση, πριν επιχειρήσουμε να μιλήσουμε για τα βαθύτερα αίτια.

1.1 Για την πολιτική απόληξη

Η κρίση πυροδοτήθηκε από την πολιτική απόληξη του τελευταίου διαστήματος: Στη διαδικασία διερεύνησης πολιτικής απάντησης ενόψει ευρωεκλογών, η Αναμέτρηση κινδύνευσε να οδηγηθεί, δια της διολίσθησης, στην προσκόλληση σε ένα αρχηγικό μετα-κόμμα, που διατηρεί -και στο τελευταίο του συνέδριο- τη θέση πως η ΕΕ μετασχηματίζεται, στοχεύει σε κυρίως κυβερνητικού τύπου λύσεις στα κοινωνικά προβλήματα, και επομένως παραβλέπει [βασικά συμπεράσματα της περιόδου 2010-2015](#). Δεν θα αναλύσουμε περισσότερο την άποψή μας για το ΜΕΡΑ25, αυτό έχει γίνει και σε προηγούμενες αποφάσεις της οργάνωσης, και σε παλαιότερα [δημόσια κείμενα](#).

Γιατί μιλάμε όμως για **προσκόλληση**; Από τη μία, γιατί είναι προφανής η επικοινωνιακή ταύτιση που θα συνέβαινε: Γιατί ο τίτλος και το στίγμα του ψηφοδελτίου δεν θα ήταν -και δεν ήταν- κάτι καινούργιο, αλλά μια παραλλαγή των συνεργασιών του ΜΕΡΑ25 στις εθνικές εκλογές. Γιατί η (επικοινωνιακή) ταύτιση με ένα προϋπάρχον προβληματικό πολιτικό σχέδιο φάνηκε από νωρίς και στην συνέντευξη του Γ. Βαρουφάκη στο Κόντρα στις 29/3, όπου περίπου ανακοίνωσε την σύμπραξη της Αναμέτρησης, πριν καν η οργάνωση λάβει τις τελικές της αποφάσεις.

Όσον αφορά τις θέσεις στην “κοινή διακήρυξη”: Μια κοινή διακήρυξη κρίνεται σε μεγάλο βαθμό στο τι λέει ο κεντρικός επικοινωνιακός διαχειριστής της. Και αυτός θα ήταν το ΜΕΡΑ25 και ο αρχηγός του: Τον Μάρτιο, το ΜΕΡΑ25 εξέδιδε καλέσματα “Στις ευρωεκλογές ψηφίζουμε ΜΕΡΑ25 για μια άλλη Ευρωπαϊκή Ένωση, μια Ευρωπαϊκή Ένωση ανεξάρτητη, την Ευρωπαϊκή Ένωση της ειρήνης, της αλληλεγγύης και της κοινής ευημερίας, μια Ευρωπαϊκή Ένωση που θέτει τα συμφέροντα των πολιτών της και του περιβάλλοντος πάνω από αυτά των πολυεθνικών.” Λίγο αργότερα, συμφώνησε σε διακήρυξη με άλλες οργανώσεις πως “Αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μετασχηματίζεται” και χρειάζεται “συνολική ρήξη με την ΕΕ”. Πόσοι θα έβλεπαν εξάλλου αυτή την κοινή διακήρυξη; Περίπου όσοι/ες είδαν και την περσινή της “Συμμαχίας για τη Ρήξη”. Την ίδια περίοδο, φάνηκε καλή ιδέα στον επικεφαλής του ΜΕΡΑ25 -που δεν αμφισβητούμε ότι έχει εμφατικά φιλειρηνική τοποθέτηση- να δηλώνει σε γερμανική

εφημερίδα πως “[υπό τις συνθήκες μιας εκχειρίδας] πρέπει οι [Ουκρανοί/ες να ψηφίσουν σε ένα δημοψήφισμα, αν θέλουν να μπουκ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.](#)”

Το ΜέΡΑ25 φαίνεται να λέει στον καθένα αυτά που θεωρεί ότι θέλει να ακούσει. Αυτό, όμως, μοιάζει πολιτικαντισμός και σχεδιασμένη διγλωσσία. Βέβαια, στον Γιάνη Βαρουφάκη δεν έφταναν όλα τα παραπάνω, και ήθελε να καθορίσει πλήρως και το συνολικό στίγμα του ψηφοδελτίου.

1.2 Για την εξέλιξη

Ένα δεύτερο στοιχείο που πυροδότησε την κρίση ήταν ο τρόπος με τον οποίο εξελίχθηκε η όλη διαδικασία. Όπως προαναφέραμε, κατά την εκτίμησή μας, η οργάνωση κινήθηκε εντός μιας **διολίσθησης**: Τον Δεκέμβριο, η Αναμέτρηση εξέδωσε μια [δημόσια ανακοίνωση](#), στην οποία επιχειρούσε να εκθέσει μια πραγματικά νέα πολιτική πρόταση, με συγκεκριμένες πολιτικές αιχμές για διεκδικήσεις και κατακτήσεις στο σήμερα. Με συνδετικό νήμα τη λογική της ρήξης με την Ευρωπαϊκή Ένωση, με συνελεύσεις με εμπλοκή και κόσμου από τα κάτω. Την ίδια περίοδο, όμως, με ευθύνη του Πανελλαδικού Συμβουλίου (ΠΣ), η οργάνωση κινήθηκε με τρόπο που έδειχνε πως σε αυτή την πρόταση ενδεχομένως χωράει και το ΜέΡΑ25 -κόντρα στις δύο προηγούμενες συνδιασκειασιακές αποφάσεις-, και εδώ άρχισε το πρόβλημα:

Γιατί η πρόταση δεν έβαζε τους όρους που θα την προστάτευαν από την ταύτιση με ένα άλλο πολιτικό σχέδιο και μάλιστα με ένα κόμμα - επικοινωνιακό μηχανισμό. Μια καινούργια πολιτική προσπάθεια, που θέλει να εμπλέξει κόσμο σε νέες διαδικασίες, δεν μπορεί να εκπροσωπείται από τους μέχρι πρότινος βουλευτές και κυρίως τον επικεφαλής ενός γνωστού κόμματος, και μάλιστα αρχηγοκεντρικού. Είναι πολύ πιθανό πως το ΜέΡΑ25 δεν θα ενδιαφερόταν για μια τέτοια πρόταση, ακριβώς επειδή κυρίως λειτουργεί ως επικοινωνιακός μηχανισμός (παρότι στις τάξεις του συσπειρώνονται και αγωνιστ(ρι)ες)- αυτό όμως είναι δικό του πρόβλημα. Απλώς, θα επιβεβαίωνε εξ αρχής, για άλλη μια φορά, πως δεν υπάρχουν όροι για κεντρική πολιτική συνεργασία μαζί του.

Κατά την εκτίμηση μας, υπήρξε ένα κομβικός παράγοντας στη διαδικασία: στην ίδια την πρόταση, και τον τρόπο που επιχειρήθηκε να υλοποιηθεί, συνυπήρχαν διαφορετικά -έως αντικρουόμενα- στοιχεία, χωρίς να είναι ξεκάθαρο ποιο είναι το καθοριστικό: από τη μία η προσπάθεια για καινούργια πολιτική πρόταση -ακόμα και εάν, δυστυχώς, δεν έθετε τους καθαρούς όρους που αναφέραμε νωρίτερα-, και από την άλλη η εκτίμηση για τη σημασία εμπλοκής σε αυτή την προσπάθεια ενός σχηματισμού με ευρύτερη αναγνωρισιμότητα (εν προκειμένω του ΜέΡΑ25). Η υλοποίηση αυτού του αντιφατικού σχεδίου οδήγησε στο να αναχθεί σταδιακά το δεύτερο σκέλος σε κυρίαρχο, έστω και ασυνείδητα.

Έτσι, σταδιακά, η οργάνωση συνολικότερα κατέληξε να συζητάει κυρίως για τους όρους υπό τους οποίους θα συμμαχήσει με το ΜέΡΑ25, και τις “προϋποθέσεις” για ένα τέτοιο εκλογικό κατέβασμα¹. Στην πορεία αυτή, το σχέδιο για ανοιχτό νέο εγχείρημα με συνελεύσεις δεν υλοποιήθηκε τελικώς ποτέ. Την ίδια περίοδο, το ΜέΡΑ25 δεν ξεκαθάριζε τη στάση του απέναντι

¹ Όπως αυτό αποτυπώθηκε και σε [ανακοίνωση στα μέσα Μαρτίου](#), μετά την συνδιάσκεψη

στην πρόταση, ούτε για τη γραμμή, ούτε για τη λειτουργία, επικαλούμενο ότι είχε εσωτερικές αποφασιστικές διαδικασίες ταυτόχρονα, βέβαια, ο γραμματέας του δήλωνε σαφώς δημόσια ότι σχεδιάζει εκλογική παρέμβαση με κορμό το κόμμα του, “ανασυγκροτημένο”.

Υπάρχουν αρκετά στοιχεία που καταδεικνύουν τη διολίσθηση: α) το νέο όνομα και στίγμα της αρχικής πρότασης, κατέληξε σε “σύνθεση σε υπότιτλο” με το ΜΕΡΑ25. β) Επειδή το ΜΕΡΑ25, μετά από ένα σημείο, δήλωσε ότι δεν θα έμπαινε σε συνελεύσεις, οδηγηθήκαμε στην πρόταση για μια “συσπείρωση δυνάμεων”. Η “συσπείρωση” αυτή όμως, αντικειμενικά πλεον (και λόγω χρόνου), δεν θα μπορούσε να έχει κάποια συγκρότηση, και θα κατέληγε να είναι απλώς μια φράση δίπλα στον τίτλο του ΜΕΡΑ25, για να συμπεριλάβει όλες τις υπόλοιπες δυνάμεις του ψηφοδελτίου.² Με δεδομένη, δε, την άρνηση των μέχρι πρότινος προνομιακών συνομιλητών της Αναμέτρησης (ΑΡΑΝ/Κ-Σχέδιο, ΔΕΑ) να προχωρήσουν σε συνομιλίες με το “[μαντείο των δελφών](#)”, οι μόνες άλλες δυνάμεις που θα μπορούσε να συμπεριλαμβάνει η “συσπείρωση” ήταν όσες είχαν συνεργαστεί με το ΜΕΡΑ25 και στις προηγούμενες εθνικές εκλογές.

Ένα δεύτερο σκέλος που αφορά τον τρόπο που εξελίχθηκαν τα πράγματα, είναι το ζήτημα δημοκρατίας που ανέκυψε σε όλη αυτή τη διαδικασία. Η **δημοκρατία** δεν είναι θέμα τυπολατρίας, αλλά βαθιά ουσιαστικό για το πώς παίρνονται και υλοποιούνται οι αποφάσεις στις πολιτικές οργανώσεις και κόμματα, αλλά και για τον συνολικότερο “καταμερισμό εργασίας” εντός τους. Σε σημεία: α) Το [καταστατικό](#) της Αναμέτρησης αναφέρει ρητά πως οι συνδιασκέψεις είναι αυτές που «*αποφασίζουν τη γενική πολιτική κατεύθυνση της οργάνωσης που ισχύει μέχρι την επόμενη Συνδιάσκεψη*», ενώ το ΠΣ «*είναι υπεύθυνο για την προώθηση και υλοποίηση των αποφάσεων [τους]*». Η ίδια η έναρξη υλοποίησης διαφορετικής γραμμής, χωρίς προηγούμενη έκτακτη συνδιάσκεψη, ήταν επομένως βαθιά προβληματική και σε αντίθεση με το καταστατικό. Η μετέπειτα συνδιάσκεψη δεν αίρει το ζήτημα: Οι συνδιασκέψεις δεν γίνονται για να επικυρώνουν εκ των υστέρων γραμμές που ήδη υλοποιούνται από την ηγεσία, αλλά για να σχεδιάζουμε τις γραμμές συλλογικά. β) Η συνύπαρξη αντιφατικών στοιχείων στην πρόταση του ΠΣ, στην οποία αναφερθήκαμε, δεν επέτρεψε στα μέλη να έχουν καθαρή εικόνα των ερωτημάτων. γ) Σε αυτή την πορεία είχαν υπάρξει -με πολλούς τρόπους- αρκετές ρητές επισημάνσεις και διαφωνίες είτε για το περιεχόμενο της πρότασης είτε για τη διαδικασία, οι οποίες δεν λήφθηκαν υπόψη.

*

Εκτιμάμε πως η κατάσταση θα μπορούσε να είχε εξελιχθεί διαφορετικά, εάν η αρχική εξωστρεφής πρόταση προστατευόταν από επικοινωνιακές ταυτίσεις, ταυτίσεις οι οποίες αντικειμενικά θα ακύρωναν στην πράξη και το πολιτικό της περιεχόμενο, τη νέα φυσιογνωμία κλπ. Μια τέτοια πρόταση θα ήταν συμβατή και με την ιδρυτική αντίληψη της Αναμέτρησης [για την κεντρική πολιτική παρέμβαση](#), την οποία, στην πραγματικότητα, ακόμα δεν έχουμε επιχειρήσει να υλοποιήσουμε.

² στοιχεία που επίσης αποτυπώθηκαν στην ανακοίνωση του Μαρτίου.

Υπάρχουν μια σειρά ιδεολογικά, πολιτικά, και οργανωτικά ζητήματα τα οποία χρειάζεται να ανοίξουν, για να βρούμε απαντήσεις. Ζητήματα που προφανώς δεν προέκυψαν τώρα, αλλά υπάρχουν από την ίδρυση της οργάνωσης ή διαμορφώθηκαν στην πορεία της. Ακριβώς για αυτό το λόγο, τα αντιμετωπίζουμε και αυτοκριτικά. Νομίζουμε ότι καθένα από αυτά χρειάζεται ξεχωριστή συζήτηση ενόψει της τακτικής μας συνδιάσκεψης.

2.1 Για τη “σχέση τακτικής - στρατηγικής”

Συνήθως, ως “στρατηγική” ορίζεται η αντίληψη που έχει ένας αριστερός πολιτικός φορέας για τον πιο μακροπρόθεσμο στόχο του, συνήθως το άνοιγμα του δρόμου προς το σοσιαλισμό και τον κομμουνιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας: Η στάση απέναντι στο κράτος και τους θεσμούς του, η παρέμβαση (ή μη) σε αυτούς, το ενδεχόμενο συμμετοχής ή μη σε κυβερνήσεις, η αντίληψη για τον ορίζοντα της (επαναστατικής) σύγκρουσης με τους κρατικούς μηχανισμούς, και τη λαϊκή αυτοοργάνωση σε αυτή τη διαδικασία. Η Αναμέτρηση, από την ίδρυσή της, φαίνεται να έχει κατακτήσει ένα σημαντικό βαθμό συμφωνίας στο πώς αντιμετωπίζει αυτά τα πιο στρατηγικά ερωτήματα: ρίχνοντας βάρος στη λαϊκή αυτοοργάνωση και τις νέες μορφές δυαδικής εξουσίας, έχοντας ανοιχτό το ερώτημα των κυβερνήσεων της Αριστεράς, αλλά έχοντας ταυτόχρονα ξεγράψει τον “αριστερό” κυβερνητισμό. Αυτή η προσέγγιση, όπως αποτυπώνεται στο κεφάλαιο 2.3 των [ιδρυτικών μας θέσεων](#), προσπάθησε να μας ανοίξει το δρόμο για σύγχρονες απαντήσεις, συνδυάζοντας ταυτόχρονα την εμπειρία των παλαιότερων επαναστάσεων με τις πιο σύγχρονες μπολιβαριανά εγχειρήματα της Λατινικής Αμερικής. Με βάση αυτή την αντίληψη προκύπτει και η λογική μας για το μεταβατικό πρόγραμμα της ρήξης. Παρά τη συμφωνία σε αυτή την “πιο στρατηγική” προσέγγιση, υπήρξε ένα σημαντικό κενό που παραβλέψαμε: η βαθύτερη συζήτηση για την άμεση “τακτική”. Ως “τακτική” συνήθως ορίζονται οι άμεσες ή μεσοπρόθεσμες επιλογές, οι οποίες -θεωρητικά- εντάσσονται στην προσπάθεια επίτευξης του στρατηγικού στόχου. Συχνά, ο ίδιος όρος “τακτική” οδηγεί στην υποτίμηση αυτών των επιλογών και των συνεπειών τους. Παρόλα αυτά, η τακτική δεν είναι ασύνδετες πολιτικές κινήσεις, που αφήνουν τη στρατηγική ανεπηρέαστη. Η στρατηγική δεν εμφανίζεται ποτέ “καθεαυτή” μπροστά μας για να την επιλέξουμε, καθορίζεται και αλλάζει μέσα από άμεσες πολιτικές επιλογές που τελικά οδηγούν σε διαφορετικά μονοπάτια, δηλαδή σε στρατηγικές μετατοπίσεις. Η στρατηγική δεν είναι αυτό που θέλουμε να εφαρμόσουμε “λίγο πριν το σοσιαλισμό”, αλλά το ευρύτερο πλαίσιο εντός του οποίου οφείλουν να κινούνται όλα τα βήματά μας. Παρότι οι ιδρυτικές μας θέσεις ασχολούνται αρκετά με αυτή τη σύνδεση (στο κεφάλαιο 3.2), δεν κατορθώσαμε να εντοπίσουμε ενδεχόμενα σημεία βαθύτερων διαφωνιών.

Υπάρχουν δύο ακόμα παράγοντες που καθιστούν αυτο το κενό σημαντικό: 1) Οι οργανώσεις που δεν έχουν το μέγεθος μαζικών κομμάτων δοκιμάζονται πολύ συχνά στις πιο άμεσες πολιτικές επιλογές τους, καθώς έχουν μεγαλύτερο βάρος αναλογικά με το μέγεθός τους. Δεν έχουμε εξάλλου την αυταπάτη ότι θα κατορθώσουμε μονάχοι μας το στρατηγικό μας στόχο. 2) Είμαστε -καταστατικά- μεταβατική οργάνωση, δηλαδή οργάνωση που στοχεύει και σε επόμενες ανασυνθέσεις, και όχι στο να διαιωνίσει τον εαυτό της. Αυτό το δηλώσαμε από την ίδρυσή μας, όχι μόνο λόγω της επίγνωσης των αδυναμιών μας, αλλά και επειδή θεωρούμε την ανασύνθεση αναγκαία συνθήκη (αν και όχι ικανή) για την ανασυγκρότηση της ριζοσπαστικής

αριστεράς. Η επίτευξη αυτού του καταστατικού μας στόχου (δηλαδή των παραπέρα ανασυνθέσεων) θα κριθεί επομένως από τις άμεσες κινήσεις μας.

2.2 Για την κεντρική πολιτική παρέμβαση

Η σημασία της κεντρικής πολιτικής παρέμβασης τονίστηκε με δύο τρόπους στην ιδρυτική μας συνδιάσκεψη. Ο ένας ήταν η ύπαρξη ξεχωριστού εισηγητικού κειμένου, και ο δεύτερος η επισήμανση των θέσεων για τις “αυταπάτες του κοινωνικού”: Η υποτίμηση του πολιτικού πεδίου είναι λανθασμένη. Σε αυτό το πλαίσιο, δεν θα πρέπει όμως να ξεχνάμε μια σειρά παραμέτρων, ξεκινώντας από την ένταξη της κεντροκοινοπολιτικής παρέμβασης στην γενικότερη “στρατηγική”, στην οποία αναφερθήκαμε ήδη:

2.2.1 ο στόχος έχει σημασία

Στο ιδρυτικό μας κείμενο επισημαίναμε ότι συγκροτούμαστε μακριά από την λογική των εκλογικών συγκολλήσεων, παρότι αντιλαμβανόμαστε την σημασία της συμμετοχής στις εκλογές για τη διαμόρφωση μαζικής πολιτικής αντίληψης. Ξεκαθαρίζαμε όμως πως «δεν μπορεί να αποτελεί κέντρο της σκέψης μας η αέναη εκλογολογία και “αναμονή” για εκλογικές αναμετρήσεις. Αντιθέτως, μια τέτοια στάση επιδρά αρνητικά και στο κίνημα, αλλά και εν τέλει δε διαμορφώνει όρους μιας εκλογικής παρέμβασης με πιθανότητες “επιτυχίας”. Για μας κάθε συζήτηση εκλογικών συνεργασιών, εκκινεί από τη συνολική συζήτηση για μια ανασυνθετική διαδικασία.»

Για να το πούμε καθαρά, δεν εκτιμάμε ότι ένας καινούριος μαζικός ριζοσπαστικός πολιτικός φορέας θα μας πέσει από τον ουρανό, ούτε θα προκύψει από κάποια μεγάλη πολιτική κίνηση, συμμαχία κλπ που θα επιλέξουμε τη σωστή στιγμή. Δεν υπάρχουν τέτοια “έτοιμα” πολιτικά υποκείμενα σήμερα, διαφορετικά θα επιλέγαμε εξ αρχής να στρατευτούμε σε αυτά. Επομένως, κατά την εκτίμησή μας, η οικοδόμηση του νέου πολιτικού υποκειμένου μπορεί να προκύψει μόνο από μια νέα ενότητα του “κοινωνικού” με το “πολιτικό”, όπως πολύ εύστοχα είχαν κωδικοποιήσει σύντροφοι σε μια προηγούμενη φάση. Έχουν υπάρξει σχετικά πρόσφατα παραδείγματα συγκρότησης μαζικών πολιτικών φορέων της ριζοσπαστικής αριστεράς, που δεν είχαν προηγούμενη κοινοβουλευτική εκπροσώπηση, στην Ευρώπη, και συγκεκριμένα το Bloco στην Πορτογαλία και το PdB στο Βέλγιο. Με όλες τις διαφορές τους, και τις διαφωνίες που μπορεί να είχαμε με πλευρές της πολιτικής τους, ο τρόπος με τον οποίο συγκροτήθηκαν, επενδύοντας πρωτίστως στην οργανική σχέση τους με τα κινήματα και όχι στην “κεντροκοινοπολιτική επικοινωνία”, είναι για μας οδοδείκτης.

Εξάλλου, η κεντρική εκλογική παρέμβαση (και οι ευρωεκλογές είναι κεντρικές εκλογές) δεν μπορεί να λειτουργήσει “α λα καρτ”, και ξεκομμένα από το πώς βλέπουμε συνολικότερα το πολιτικό μας σχέδιο. Οι εκλογικές συνεργασίες παράγουν -αντικειμενικά- δεσμεύσεις και για τη συνέχεια: α) γιατί απευθύνεσαι ως πολιτική συλλογικότητα σε ευρύτερα ακροατήρια κάτω από μία ταμπέλα και ένα πρόγραμμα με το οποίο σε συνδέουν, β) γιατί στην ιστορία της Αριστεράς τα τελευταία πολλά χρόνια οι εκλογικές συνεργασίες μικρών και μεγάλων σχηματισμών εντάσσονταν σε τουλάχιστον μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό (ενιαίος ΣΥΝ, ΣΥΡΙΖΑ, ΜΕΡΑ, ΕΝΑΝΤΙΑ,

ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ΛΑΕ, συνεργασίες στον μλ χώρο κλπ), γ) γιατί οι ενδεχόμενες κοινοβουλευτικές εκπροσωπήσεις δεσμεύουν σε κοινή πορεία για τη συνέχεια.

2.2.2 Πώς συνδέεται η ανάγνωση της συγκυρίας με την άμεση εκλογική παρέμβαση;

Χρειάζεται να συγκροτήσουμε κοινά εργαλεία και σε αυτό το σκέλος. Είναι σαφές ότι -ειδικά για μικρότερους πολιτικούς σχηματισμούς- οι αλλαγές στη συγκυρία, στο συσχετισμό δύναμης, στα επίδικα κάθε περιόδου, ενδέχεται να οδηγούν και σε διαφορετικές επιλογές. Είναι λογικό να υπάρχουν διαφορετικές εκτιμήσεις για την περίοδο στις οργανώσεις, όπως και για τα συμπεράσματα προηγούμενων περιόδων.

Για να δώσουμε ένα παράδειγμα: Η ήττα του '15 και η μετέπειτα δεξιά αντεπίθεση, έχει καταστήσει, σύμφωνα με ορισμένες προσεγγίσεις, ερώτημα εκτός συγκυρίας τη ρήξη με την ευρωζώνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αλήθεια, ότι έχει υποχωρήσει εντελώς αυτή η συζήτηση, παρότι ίχνη της παραμένουν ενεργά στη δημόσια σφαίρα (οι επιθέσεις της ΝΔ ότι ο ΣΥΡΙΖΑ το '15 θα έβγαζε τη χώρα από το ευρώ κλπ), και παρότι οι έρευνες δείχνουν πως παραμένει σε μεγάλα ποσοστά η αρνητική άποψη του κόσμου για την ΕΕ. Την ίδια στιγμή όμως, κατά την εκτίμησή μας, οποιαδήποτε προσπάθεια για μια ηγεμονική αριστερή πολιτική πρόταση, χρειάζεται να μπορέσει να περιγράψει τη ζωή σε ρήξη με την ευρωζώνη και την ευρωπαϊκή ένωση, ώστε να πείσει από τη μία ότι είναι βιώσιμη, και από την άλλη ότι δεν θα αποτελέσει επανάληψη του 2015 ως φάρσα.

Σήμερα βρισκόμαστε σε φάση όξυνσης των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, δημιουργούνται διαρκώς νέες πολεμικές εστίες, η Γερμανία επανεξοπλίζεται για πρώτη φορά μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, συντελείται γενοκτονία στην Παλαιστίνη, μαίνεται ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας κλπ. Συμμεριζόμαστε την άποψη για την κρισιμότητα αυτής της κατάστασης, και θεωρούμε κεντρικής σημασίας την αντιπολεμική/φιλειρηνική παρέμβαση εντός της χώρας μας. Υπάρχουν εκτιμήσεις, οι οποίες από την επίγνωση της κρισιμότητας της συγκυρίας, και του δυσμενούς συσχετισμού, οδηγούνται κάπως "αυτόματα" σε επιλογές συμμαχιών όπως αυτή γύρω από το ΜΕΡΑ25. Νομίζουμε ότι αυτό αποτελεί λογικό άλμα. Οι επιλογές μας στο κεντρικό πολιτικό επίπεδο δεν καθοδηγούνται μονομερώς από τέτοια κριτήρια. Διαφορετικά, δεν θα ήταν πιο λογικό να επιχειρούμε τη συμμαχία ή να εκφράζουμε κριτική στήριξη στο ΚΚΕ; Οι δυνάμεις του έχουν συμμετάσχει σε δυναμικές αντιπολεμικές παρεμβάσεις, και έχει μακράν μεγαλύτερη σύνδεση με τμήματα της εργατικής τάξης. Οι πολιτικές εκπροσωπήσεις είναι όμως πιο σύνθετη διαδικασία, και το ΚΚΕ έχει εξαιρετικά προβληματικές θέσεις σε μια σειρά άλλων κομβικών ζητημάτων της εποχής μας, όπως οι έμφυλες καταπιέσεις και η κλιματική κρίση, ενώ έχουμε μεγάλη απόσταση και με τη λογική που ακολουθεί στο κίνημα. Δεν μπορούμε επομένως, στη βάση της συγκυρίας, να παρουσιάζουμε ως "αυτονόητες" πολιτικές συμμαχίες με σχηματισμούς με τους οποίους μας χωρίζουν σημαντικές διαφορές.

Τέλος, δεν πρέπει να ξεχνάμε την ιδρυτική μας θέση πως η κεντρική πολιτική παρέμβαση δεν περιορίζεται στην εκλογική παρέμβαση: υπάρχουν σημαντικά παραδείγματα όπου το κίνημα καταφέρνει να διαρρηγνύει την κεντρική πολιτική συζήτηση και να θέτει επίδικα. Τέτοια πρόσφατα παραδείγματα ήταν το φοιτητικό κίνημα ή νωρίτερα ο αγώνας των εργαζομένων

στην e-food. Χρειάζεται, επομένως, σε κάθε περίοδο, να βάζουμε και στόχους διεμβόλισης της κεντρικής πολιτικής συζήτησης, στα επίδικα που θεωρούμε κρίσιμα, και με αυτόν τον τρόπο.

2.2.3 Η σχέση ταξικών και πολιτικών συμμαχιών

Η συγκρότηση ενός κοινωνικού και πολιτικού συνασπισμού τάξεων, ταξικών μερίδων αλλά και καταπιεζόμενων κοινωνικών κατηγοριών-ομάδων, απέναντι στον αντίστοιχο αστικό συνασπισμό εξουσίας, αποτελεί συστατικό στοιχείο κάθε προσπάθειας κοινωνικού μετασχηματισμού. Είναι επομένως διαρκής η αντίστοιχη συζήτηση α) για το ποιο είναι το εύρος αυτών των τάξεων και μερίδων, αλλά και β) για το πώς μπορούν να συγκροτηθούν σε κοινωνικό και πολιτικό “μπλοκ”. Η οργάνωσή μας έχει επιχειρήσει να απαντήσει στο (α) ερώτημα στις ιδρυτικές της θέσεις, στο υποκεφάλαιο “κοινωνικές ομάδες της σύγκρουσης”.

Το (β) σκέλος είναι όμως αρκετά πιο σύνθετο. Αυτό συμβαίνει επειδή οι κοινωνικές τάξεις και μερίδες δεν έχουν ευθεία αντιστοιχία στο πολιτικό επίπεδο, σε αντίστοιχα κόμματα. Ακόμα περισσότερο σε σχέση με τις αρχές του 20ού αιώνα, αφού η ισχυρότερη συγκρότηση των δυτικών καπιταλιστικών κρατών και των αντίστοιχων ιδεολογικών και πολιτικών-κοινοβουλευτικών μηχανισμών τους, έχει περιπλέξει τα πράγματα. Αυτή η παρατήρηση αποτελούσε βασικό στοιχείο [της κριτικής του Ν. Πουλαντζά στην πολιτική συμμαχιών του ΚΚΕ εσωτερικού](#), που φαινόταν να λειτουργεί με την παραδοχή πως «κάθε τάξη γεννιέται μ’ ένα κόμμα κολλημένο στην πλάτη της σαν ταυτότητά της, που σε κάθε περίπτωση αντιπροσωπεύει “συνειδητά” τα αποκλειστικά της συμφέροντα».

Ακόμα περισσότερο, σε περιόδους κρίσεων, υπάρχει έντονη αποστοίχιση κοινωνικών ομάδων από τις παραδοσιακές πολιτικές εκπροσωπήσεις τους. Οι ενδεχόμενες νέες εκπροσωπήσεις και κυρίως οι νέες οργανικές πολιτικές συνδέσεις οικοδομούνται στη βάση προγραμματικών θέσεων και πρακτικών διεκδίκησης. Αυτό μας έδειξε και η εμπειρία του 2010-2015, οι πλατείες, ο έστω και στρεβλός τρόπος που ο ΣΥΡΙΖΑ επιδίωξε να εκπροσωπήσει (και λιγότερο να οργανώσει) ένα δυνητικά αντι-κυρίαρχο κοινωνικό μπλοκ. Δεν είναι τυχαίο ότι η προαναφερθείσα συζήτηση διαπέρασε και τον ΣΥΡΙΖΑ: Αρχικά με τη διαρκή προσπάθεια της “Ανανεωτικής Πτέρυγας” (μετέπειτα ΔΗΜΑΡ) να προωθήσει τις συνεργασίες με το ΠΑΣΟΚ. Μετά το 2010, και κυρίως μετά το 2012, με την προσπάθεια προσεταιρισμού παραγόντων που αποστασιοποιούνταν από το ΠΑΣΟΚ. Η τότε αριστερή πτέρυγα είχε την αντίθετη προσέγγιση: θεωρούσε ότι το δυνητικό κοινωνικό-πολιτικό μπλοκ της ανατροπής συγκροτούνταν ακριβώς στη βάση μιας σκληρής διαχωριστικής γραμμής απέναντι στις μνημονιακές πολιτικές, και επομένως και σε διαχωρισμό με όσους τις είχαν υπηρετήσει.

Προφανώς, η Αναμέτρηση δεν είναι καν μικρό πολιτικό κόμμα, και δεν θεωρούμε ότι εκπροσωπεί αυτόνομα κάποιες κοινωνικές μερίδες. Επιμένουμε όμως, στη βάση του παραπάνω σκεπτικού, πως ο τρόπος για να συμβάλλουμε στη συγκρότηση του κοινωνικού-πολιτικού μπλοκ της ρήξης, δεν είναι να ψάξουμε αριστερόστροφους σχηματισμούς που εκπροσωπούν κοινωνικές τάξεις και μερίδες που ανήκουν στο δυνητικό μπλοκ της ρήξης και στη συνέχεια να επιχειρήσουμε να συμμαχήσουμε με αυτούς. Όπως εξηγήσαμε, δεν υπάρχουν στατικοί απευθείας εκπρόσωποι των εργαζόμενων τάξεων και μερίδων τους, πόσο μάλλον σε μια περίοδο παρατεταμένης κρίσης εκπροσώπησης, σαν τη

σημερινή, όπως αποτυπώνεται και στα τεράστια ποσοστά της εκλογικής αποχής. Η συμβολή μας στην συγκρότηση αυτού του μπλοκ μπορεί να έρθει κυρίως μέσα από τη συμβολή μας στην ανασυγκρότηση και ανασύνθεση μιας ριζοσπαστικής αριστεράς που θα έχει α) μαχητά αιτήματα στο σήμερα, που θα δίνουν σε αυτό τον κόσμο την ελπίδα ότι μπορεί να βελτιώσει τη ζωή του μέσα από τους αγώνες, β) αγωνιστικές πρακτικές που θα μπορέσουν να επιτρέπουν να συγκροτηθούν αυτοί οι αγώνες γ) μια διαφορετική αριστερά που θα έχει θελκτική φυσιογνωμία και οι “από κάτω” θα μπορούν να δουν τον εαυτό τους σε αυτήν (όπως εξηγούμε και στο επόμενο σημείο) δ) την εξεύρεση της στρατηγικής εκείνης που θα επιτρέψει να ξεπεράσουμε τα αίτια της ήττας του 2015 (αντιμέτωπιση των μηχανισμών των σύγχρονων δυτικών κρατών, οργάνωση της κοινωνικής ζωής σε φάση σύγκρουσης με την ΕΕ και την εγχώρια αστική τάξη κλπ).

2.2.4 Με ποια λογική εκπροσωπήσεων;

Το τελευταίο διάστημα ενισχύθηκε -κατά τη γνώμη μας- μια αντίληψη ότι οι πολιτικές μας κινήσεις οφείλουν να κινούνται και στη βάση των προσώπων που μπορούν να “ακουστούν” σε ευρύτερα ακροατήρια. Η λογική αυτή φαίνεται να εδράζεται στην βάσιμη εκτίμηση ότι πρόσωπα ευρύτερου κινήματος, τα οποία έχουν μεγαλύτερη αναγνωρισιμότητα, μπορούν να συμβολίσουν ευρύτερες κοινωνικές εκπροσωπήσεις. Η ενίσχυση αυτής της αντίληψης προέκυψε ενδεχομένως και από μια συγκεκριμένη ανάγνωση των αποτελεσμάτων των δημοτικών εκλογών, ειδικά στην Αθήνα.

Κάνουμε την αντίστροφη ανάγνωση, πράγμα που μας οδηγεί και στην αντίστροφη μεθοδολογία, όχι μόνο με όρους αριστερής φυσιογνωμίας, αλλά και με όρους αποτελεσματικότητας. Η “Πόλη Ανάποδα” στη Θεσσαλονίκη κατόρθωσε να αναδείξει τα δικά της πρόσωπα με συλλογικό τρόπο. Η ΑΝΑ.Σ.Α στην Αθήνα, παρότι συγκροτήθηκε με όρους συμμαχίας, είναι μια συμμαχία σχημάτων που οι άνθρωποί τους παρενέβαιναν στους αγώνες της πόλης, και βρέθηκαν μαζί πρώτα σε αυτούς. Η συμβολή της έκφρασης του κοινού στίγματος από τον σ. Κ. Παπαδάκη ήταν σημαντική, αλλά χωρίς τα προηγούμενα, το κοινό ψηφοδέλτιο ούτε θα είχε υπάρξει, ούτε θα είχε αυτή την ευρεία απεύθυνση. Επιπλέον, η προσπάθεια ανάδειξης μιας συλλογικής εκπροσώπησης και στην Αθήνα, είναι κάτι στο οποίο χρειάζεται να επιμείνουμε. Η πολιτική που βασίζεται περισσότερο σε συγκεκριμένα πρόσωπα, έχει ως προαπαιτούμενο τα πρόσωπα αυτά να διαθέτουν αντίστοιχους χρονικούς και άλλους πόρους, ενώ ταυτόχρονα καθιστά τα πρόσωπα “εγγυητές” της προσπάθειας περισσότερο από τη συλλογικότητα. Αντίθετα, η λογική συγκρότησης πιο συλλογικών εκπροσωπήσεων, πιέζει τις συλλογικότητες να κάνουν και εσωτερική αναδιανομή πόρων. Μια τέτοια κατεύθυνση μπορεί να μας επιτρέψει να δίνουμε πιο συλλογικά εκλογικές μάχες, να αναδεικνύουμε στελέχη με διαφορετικά χαρακτηριστικά: ταξικά, έμφυλα, ηλικιακά. Και αυτό είναι ταυτόχρονα αριστερό, αλλά και αποτελεσματικό: Γιατί έτσι, περισσότερες και περισσότεροι μαθαίνουν να οργανώνουν και να εκπροσωπούν μέσα από τη συλλογική εμπλοκή, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Αλλά και γιατί αυτές στις οποίες απευθυνόμαστε, μπορούν να δουν τις εαυτές τους στις συλλογικές μας εκπροσωπήσεις. Έτσι, είναι πιο εύκολο όχι μόνο να μας ακούσουν, αλλά και να συμμετέχουν στην ενεργό πολιτική δράση. Αν φαίνεται ότι η πολιτική κυρίως ασκείται -ακόμα

και στην Αριστερά- από όσους έχουν το χρόνο, τους πόρους και τις γνώσεις, ενισχύουμε -άθελά μας- τη λογική της ανάθεσης.

Για το ρόλο που (δεν) πρέπει να έχουν οι “ανένταχτοι”

Η σημερινή κατάσταση κατακερματισμού της Αριστεράς, αλλά κυρίως τα απόνερα της ήττας του 2015, έχουν διαμορφώσει μια συνθήκη στην οποία σημαντικά δυναμικά βρίσκονται εκτός πολιτικών οργανώσεων και κομμάτων, παρότι παραμένουν -ή ήταν μέχρι πρότινος- ενεργά στο κίνημα. Η συνθήκη αυτή έχει παράξει πολλούς “ανένταχτους/ες”. Δικός μας στόχος είναι να άρουμε αυτή τη συνθήκη. Δηλαδή μέσα από τη διαφορετική κουλτούρα που πρεσβεύουμε στο κίνημα, και την προσπάθεια για την ανασύνθεση και επανίδρυση της ριζοσπαστικής αριστεράς, να φτιάξουμε το χώρο ώστε αυτές οι συναγωνίστριες και συναγωνιστές να μπορέσουν να συμμετέχουν και να δρουν ισότιμα με τα σημερινά μέλη των οργανώσεων, και τελικά να οργανωθούν και στον πολιτικό φορέα που θέλουμε να συγκροτήσουμε. Για να επιτευχθεί αυτό, χρειαζόμαστε τις συλλογικές πολιτικές διαδικασίες, που θα ενέχουν και τον ανασυνθετικό σπόρο στον οποίο αναφέρονται τα ιδρυτικά μας κείμενα.

Αντίθετα, δεν πρέπει να πριμοδοτούμε την λειτουργία των “ανένταχτων” ως “σημείο ισορροπίας” μεταξύ οργανωμένων συνιστωσών στο εκάστοτε εγχείρημα. Αν λειτουργούμε έτσι, τότε δίνεται η αίσθηση ότι το να είναι κανείς ανένταχτος αποτελεί πλεονέκτημα, και ο λόγος του έχει βαρύνουσα σημασία, και τελικά οδηγούμαστε στην αντίθετη κατεύθυνση από αυτήν που επιδιώκουμε. Να διευκρινίσουμε, προς αποφυγή παρεξηγήσεων, ότι ο “ανένταχτος” ορίζεται διαφορετικά σε κάθε επίπεδο: Ένα μέλος ενός (εργατικού ή αυτοδιοικητικού) σχήματος δεν είναι “ανένταχτο” σε αυτούς τους χώρους, εφόσον συμμετέχει ισότιμα στη λήψη αποφάσεων ενός ζωντανού κοινωνικοπολιτικού οργανισμού, έστω και αν δεν είναι μέλος πολιτικής οργάνωσης/κόμματος.

2.3 Για το ερώτημα της “συμμαχίας με τον ρεφορμισμό”

Το συγκεκριμένο ερώτημα σχετίζεται σαφώς με την προηγούμενη επισήμανση για τη σύνδεση ταξικών και πολιτικών συμμαχιών. Θα αναφερθούμε όμως ξεχωριστά σε αυτό, επειδή κατέλαβε σημαντική έκταση στον διάλογο εντός της Αναμέτρησης, αλλά και στην ευρύτερη ριζοσπαστική αριστερά.

2.3.1 Τι είναι τελικά ο “ρεφορμισμός” σήμερα

Ιστορικά, ο “ρεφορμισμός” περιέγραφε ένα πολιτικό ρεύμα το οποίο θεωρούσε ότι θα καταφέρει να βελτιώσει τη ζωή των εργαζομένων, μέσα από σταδιακές μεταρρυθμίσεις που θα μπορούσε να προωθήσει κατέχοντας την κυβέρνηση, αλλά και να οδηγήσει στο πέρασμα στο σοσιαλισμό, μέσα από τους θεσμούς και μηχανισμούς του (αστικού) κράτους, χωρίς να υπάρξει ρηξιακή (επαναστατική) τομή με αυτούς. Το ρεύμα αυτό εκφράστηκε στην Ευρώπη κυρίως από τα κόμματα της σοσιαλδημοκρατίας, τα οποία είχαν πολύ ισχυρά ερείσματα στην εργατική τάξη και στο οργανωμένο συνδικαλιστικό κίνημα. Σταδιακά, η αναφορά τους στο “σοσιαλισμό” απέκτησε άλλο περιεχόμενο, και από κοινωνικό σύστημα στο οποίο καταργείται η ατομική ιδιοκτησία των (μεγάλων έστω) μέσων παραγωγής, μεταστράφηκε στην περιγραφή

της ύπαρξης ενός ισχυρού “κράτους πρόνοιας” και την άσκηση πολιτικών περιορισμού της “ελεύθερης αγοράς”. Τα κόμματα της σοσιαλδημοκρατίας απεμπόλησαν τελικά κάθε αναφορά (έστω και στα λόγια) στη σοσιαλιστική κοινωνική οργάνωση. Στην Ελλάδα, το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα μαζικού ρεφορμιστικού κόμματος ήταν το ΠΑΣΟΚ, το οποίο διατήρησε τις αναφορές στο σοσιαλισμό μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του ‘90, και την έναρξη της μετάλλαξής του σε πιο “καθαρό” αστικού τύπου κόμμα.

Νομίζουμε πως μετά την εμπειρία του 2015, δεν μπορεί να υπάρξει μαζικό ρεφορμιστικό πολιτικό ρεύμα στην Ελλάδα, με αυτή τη μορφή, στην ευρύτερη περίοδο που διανύουμε. Η εμπειρία του 2015, η γεύση του πολέμου των διεθνών και εγχώριων αστικών μηχανισμών τη βδομάδα του δημοψηφίσματος, νομίζουμε ότι έχουν αφήσει πολύ μικρό περιθώριο για αυταπάτες ότι μπορεί να υπάρξει συνολική ριζοσπαστική κοινωνική αλλαγή χωρίς ρήξεις. Υπάρχει, ενδεχομένως, και μια άλλη ανάγνωση του “ρεφορμισμού”: αυτή που περιορίζεται στην υποστήριξη άμεσων φιλολαϊκών κυβερνητικών μεταρρυθμίσεων για τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των εργαζόμενων τάξεων, χωρίς όμως να μπαίνει καν στο ερώτημα της συνολικότερης κοινωνικής αλλαγής. Σε αυτόν τον δεύτερο ορισμό θα μπορούσαν να εμπίπτουν -στη βάση των τοποθετήσεών τους- και το σημερινό ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ -κόμματα αστικά, πλέον, κατά την άποψή μας-, και μια ενδεχόμενη κεντροαριστερή ανασύνθεση είναι πιθανό να εκφράσει μαζικά αυτή την πολιτική τάση· είναι βέβαια προφανές ότι αυτός ο χώρος δεν αφορά τη συζήτησή μας.

Επομένως, το πρώτο πρόβλημα είναι ότι ο “ρεφορμισμός” δεν υφίσταται στο σήμερα με τους όρους του παρελθόντος.

2.3.2 Ένα σχήμα που συσκοτίζει

Με βάση τα παραπάνω, αλλά όχι μόνο, θεωρούμε ότι το συγκεκριμένο σχήμα συσκοτίζει την ανάλυση για τα σύγχρονα πολιτικά κόμματα. Στις ιδρυτικές μας θέσεις, ο όρος υπήρχε μόνο μια φορά, για να περιγράψει μια γενική τάση στην αριστερά των χωρών της Δύσης. Η ταμπέλα του “ρεφορμισμού” για την κατηγοριοποίηση πολιτικών σχηματισμών στο σήμερα τσουβαλιάζει εντελώς διαφορετικά πολιτικά μορφώματα, και αποκρύπτει σημαντικά ερωτήματα για τα χαρακτηριστικά τους: Ο ΣΥΡΙΖΑ του 2012, η ΛΑΕ του 2016, το ΜέΡΑ25 είναι πολύ διαφορετικοί πολιτικοί σχηματισμοί, παρότι ορισμένα ρεύματα τους κατατάσσουν συνολικά ως ρεφορμιστικούς και “ξεμπερδεύουν”. Υπάρχουν μια σειρά καθοριστικών ερωτημάτων για τους σύγχρονους πολιτικούς σχηματισμούς, που κρίνουν το χαρακτήρα και το ρόλο τους: α) η θέση τους για την ΕΕ, ειδικά μετά την εμπειρία του ‘15, β) αν έχουν παρέμβαση στο κίνημα, ώστε να υπάρχει ώσμωση μαζί τους, γ) αν λειτουργούν με δημοκρατία ώστε οι κοινωνικοί αγωνιστές μέλη τους (αν υπάρχουν) να επηρεάζουν την κεντρική κατεύθυνση, δ) αν είναι αρχηγικοί ή λειτουργούν πιο συλλογικά, ε) αν έχουν συμμετάσχει σε μνημονιακές κυβερνήσεις (βλέπε “Νέα Αριστερά” που πλασάρεται ως αριστερά) κλπ. Ούτε οι προηγούμενες αναλύσεις της οργάνωσης ούτε η δική μας τοποθέτηση, εξάλλου, επικεντρώνουν τα προβλήματα του ΜέΡΑ25 στο ότι είναι απλώς “ρεφορμιστικό”.

2.3.3 Για το ερώτημα του “ενιαίου μετώπου”

Στο ίδιο πλαίσιο, επανήλθε στο διάλογό μας το ερώτημα του “Ενιαίου Μετώπου”, μάλλον ως της πιο γνωστής μορφής “συμμαχιών με τον ρεφορμισμό”. Έχουμε απαντήσει νωρίτερα για το πώς οι “ταξικές συμμαχίες” δεν συγκροτούνται με “από τα πάνω” συμμαχίες των “πολιτικών τους εκπροσώπων”.

Χρειάζεται όμως μάλλον να ξεκαθαρίσουμε και τον ορισμό της “συμμαχίας”, η οποία δεν είναι κάθε φορά η ίδια. Στα ιστορικά πλαίσια του “Ενιαίου Μετώπου”, η “συμμαχία” δεν μεταφραζόταν σε εκλογική συμμαχία, κάθε άλλο. Από τη διατύπωσή του στο 3ο συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς, το “Ενιαίο Μέτωπο” αφορούσε, πρώτα από όλα, τη συντονισμένη παρέμβαση στο κοινωνικό επίπεδο, ξεκινώντας από την συμμετοχή σε κοινά συνδικάτα, ερώτημα που δεν ήταν λυμένο για το κομμουνιστικό κίνημα στις αρχές του 20ού αιώνα. Η κατεύθυνση στόχευε στους κοινούς αγώνες, εντός των οποίων οι κομμουνιστές θα διεκδικούσαν να αναδειχθούν στις μάχες για τις άμεσες κατακτήσεις για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, και με [διακηρυγμένο στόχο](#) «να αποσπάσουν τις πιο μεγάλες εργατικές μάζες από την επίδραση των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων και της προδοτικής συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας». Ακριβώς για να μπορέσουν να αποτελέσουν τα ΚΚ τους πολιτικούς εκφραστές και οργανωτές των λαϊκών τάξεων, η αρχική γενική πολιτική του “Ενιαίου Μετώπου” δεν περιλάμβανε τις εκλογικές συνεργασίες, και μάλιστα η “πολιτική ανεξαρτησία των Κομμουνιστικών Κομμάτων” θεωρούνταν πυρηνικό στοιχείο της.

Νομίζουμε ότι δεν υπάρχει καμία διαφωνία μεταξύ μας στην ανάγκη να αγωνιζόμαστε για άμεσες υλικές νίκες στους χώρους εργασίας, τις γειτονιές και τις σχολές, με όσους και όσες μπαίνουν σε αυτούς τους αγώνες, χωρίς να βάζουμε συνολικά πολιτικά προαπαιτούμενα. Αυτό είναι ίσως ένα δίδαγμα της λογικής του Ενιαίου Μετώπου για το σήμερα. Μάλιστα, νομίζουμε ότι -στο ίδιο πνεύμα- είναι σωστή η προσέγγισή μας απέναντι στις δυνάμεις του ΚΚΕ στα συνδικάτα, τις οποίες προσπαθούμε να πιέζουμε στην κατεύθυνση αγώνων με νίκες σε υλικά επίδικα και όχι απλώς “για να βγάλει ο κόσμος τα συμπεράσματά του”· σε αντίθεση με την πρακτική άλλων δυνάμεων της ρ.α. που καταγγέλλουν τις δυνάμεις του ΚΚΕ, δυσκολεύοντας την όποια κοινή δράση.

Σε κάθε περίπτωση, δεν υποστηρίζουμε ότι μπορούμε να κάνουμε απευθείας μεταφορά εκείνης της πολιτικής στο σήμερα, τόσο λόγω της διαφορετικής συνθήκης όσο και λόγω των μεγεθών μας. Όπως εξηγούν χαρακτηριστικά στην πρόσφατη [απόφαση της συνδιάσκεψής](#) τους οι σ. της ΔΕΑ «σε αυτές τις συνθήκες οι ενιαιομετωπικές τακτικές είναι αναντικατάστατη επιλογή. Είναι πλέον κοινή πείρα η σημασία της ενότητας στη δράση από τα κάτω. Ασφαλώς, δεν πρόκειται για το Ενιαίο Εργατικό Μέτωπο στην «κλασσική» μορφή του, όπως μας το κληροδότησε η 3η Διεθνής της εποχής του Λένιν, με τη μορφή που αφορούσε στις σχέσεις μεταξύ μαζικών μεταρρυθμιστικών εργατικών κομμάτων και μικρότερων αλλά ορατών στην πλειοψηφία της εργατικής τάξης, επαναστατικών κομμάτων. Τέτοιες πολιτικές συγκροτήσεις δεν είναι σήμερα διαθέσιμες ούτε εδώ, ούτε διεθνώς.»

2.3.4 Πού κρίνεται η ηγεμονία;

Εδώ δεν αναφερόμαστε στην ευρύτερη ηγεμονία σε επίπεδο κοινωνίας, αλλά στην ηγεμονία εντός πολιτικών σχηματισμών, μετώπων κλπ. Επειδή το ερώτημα της ηγεμονίας θα μας τεθεί

και σε επόμενες στροφές, χρειάζεται να το αναλύσουμε διεξοδικότερα. Για να μπορεί να ηγεμονεύσει μια πολιτική γραμμή εντός ενός πολιτικού χώρου χρειάζεται να μπορεί είτε α) να κερδίσει με το μέρος της περισσότερο κόσμο από όσους/ες/α συμμετέχουν σε ένα πολιτικό εγχείρημα είτε β) να κατορθώσει να εμπλέξει καινούριους συμμετέχοντες. Έτσι, η ηγεμονία μπορεί να κερδηθεί καταρχάς στους κοινωνικούς αγώνες που συμμετέχει ένας σχηματισμός, εκεί που κρίνεται ποια αιτήματα και ποιες πρακτικές μπορούν να αποσπών νίκες, να συσπειρώνουν ευρύτερα δυναμικά, να φτιάχνουν συλλογικές αναπαραστάσεις. Μπορεί επίσης να κερδηθεί σε συλλογικές διαδικασίες που αποφασίζουν κεντρικές πολιτικές γραμμές ή άμεσες δράσεις για τον εκάστοτε κοινωνικό χώρο, και να κρίνεται ποιες καταφέρνουν να πείθουν κόσμο, να τον στρατεύουν σε ένα κοινό πολιτικό σχέδιο με την μία ή την άλλη γραμμή κλπ.

Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις στις οποίες δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να κερδηθεί η ηγεμονία. Η πρώτη είναι οι εκλογικές συγκολλήσεις, αφού δεν υπάρχει κανένας χώρος συζήτησης που να περιλαμβάνει ευρύτερο κόσμο, να συναποφασίζει για να δράσει κλπ. Η δεύτερη είναι το πεδίο των ΜΜΕ. Η συμμαχία με ένα (οποιοδήποτε) κόμμα που λειτουργεί ως επικοινωνιακός μηχανισμός και μάλιστα είναι συγκροτημένο προσωποπαγώς, με τον (όποιον) αρχηγό του να αποτελεί την κεντρική εικόνα του προς τα έξω, δεν μπορεί να αποτελέσει πεδίο στο οποίο διακυβεύεται η ηγεμονία. Στην οργάνωσή μας, δεν υπάρχει ακόμα -δυστυχώς- συλλογική γνώση για το πώς λειτουργούν τα ΜΜΕ στο κεντρικό πολιτικό παιχνίδι. Αυτή η άγνοια μπορεί σταδιακά να αντιμετωπιστεί· ως τότε δεν μπορεί όμως να αποτελεί βάση για ανεδαφικές πολιτικές εκτιμήσεις. Η τρίτη είναι περιπτώσεις σχηματισμών που λειτουργούν με απωθητικό ή εξοντωτικό τρόπο. Αν η συνολική ευρύτερη εικόνα ενός σχηματισμού προκαλεί αποστράτευση, είναι σχεδόν αδύνατο να ηγεμονεύσει κάποια εναλλακτική γραμμή εντός του, αφού ο κόσμος που θα μπορούσε να κερδηθεί σε μια άλλη κατεύθυνση αποστρατεύεται, ενώ ούτε καινούρια μέλη εντάσσονται.

Συμπερασματικά, δεν θεωρούμε ότι το πρόβλημα είναι η απάντηση στο ερώτημα για τις “συμμαχίες με το ρεφορμισμό”, αλλά το ίδιο το ερώτημα. Επιχειρεί να αναπαράξει πολιτικές απαντήσεις που αντιστοιχούσαν σε διαφορετικές περιόδους, συσκοτίζει την ανάλυση της σημερινής πολιτικής κατάστασης, και μας οδηγεί στην προσπάθεια να αναζητήσουμε τη σημερινή εκδοχή ενός φαινομένου που δεν υπάρχει ως τέτοιο, για να εξετάσουμε κατόπιν πώς θα κινηθούμε απέναντί του, βασιζόμενοι σε συμπεράσματα άλλων εποχών.

2.4 Ο χρόνος ως παράμετρος της πολιτικής και της δημοκρατίας

Η παράμετρος του χρόνου είναι μια παράμετρος που υποτιμήσαμε κατά την συγκρότηση της Αναμέτρησης. Ειδικά σε περιόδους ήττας, στρατηγικής αναζήτησης, ανασυνθέσεων και κατάρρευσης προηγούμενων “σιγουριών”, ο χρόνος είναι απαραίτητος για να μπορούν τα κοινά πολιτικά βήματα να μεταβολίζονται, να μεταφράζονται σε κοινές πρακτικές, να ωριμάζουν μέσα από την τριβή στα κοινωνικά και πολιτικά μέτωπα. Αυτός ο μεταβολισμός προϋποθέτει και αντίστοιχες διαδικασίες απολογισμού των πρωτοβουλιών μας, ώστε να γίνεται συλλογικό κτήμα της οργάνωσης η εκτίμηση για τη γραμμή με την οποία κινηθήκαμε και τα

αποτελέσματά της, όπως και για τις διορθώσεις ή συνολικές αλλαγές που απαιτούνται. Αυτό είναι κάτι που έλειψε στα δύο πρώτα χρόνια ζωής της Αναμέτρησης.

Η παραδοχή για τη σημασία του χρόνου, χρειάζεται να μας οδηγήσει στην επίγνωση του μέτρου των δυνατοτήτων μας, όχι μόνο σε σχέση με την κεντρική πολιτική παρέμβαση, αλλά συνολικότερα σε σχέση με την παρέμβασή μας στα μέτωπα που ανοίγουν στη συγκυρία· η Αναμέτρηση -αλλά και γενικώς οι οργανώσεις στα μεγέθη μας- δεν μπορεί να παρεμβαίνει ταυτόχρονα σε όλα τα ανοιχτά μέτωπα. Η καταγωγή ορισμένων από εμάς από κόμματα που διέθεταν σημαντικά περισσότερους πόρους, οδηγεί ορισμένες φορές στην εσφαλμένη, αγχώδη προσπάθεια να αντεπεξέλθουμε “τρέχοντας” σε πολλαπλά καθήκοντα. Αυτή η προσπάθεια οδηγεί αντικειμενικά σε “**πρακτικισμό**”, και περιορίζει τον αναγκαίο χρόνο για την βαθύτερη πολιτική συζήτηση. Χρειάζεται επομένως να αποδεχτούμε τις δυνατότητές μας, και να θέσουμε 1-2 βασικές προτεραιότητες για την οργάνωση σε κάθε συγκυρία, πέρα από την πιο μόνιμη ενασχόληση κάθε μέλους στον κοινωνικό του χώρο (σχολή, σωματείο, γειτονιά). Συγκεκριμένα μέτωπα δηλαδή στα οποία θα λαμβάνουμε πρωτοβουλίες, και θα οικοδομούμε την παρέμβασή μας σε αυτά πιο μεσοπρόθεσμα, και με την επίγνωση ότι θα υπάρχουν άλλα μέτωπα στα οποία δε θα δίνουμε δυνάμεις· αυτό δεν σημαίνει ότι τα υποτιμάμε, απλώς γνωρίζουμε ότι δεν είμαστε επαρκείς για να παρέμβουμε σε όλα ταυτόχρονα.

Στο ίδιο πλαίσιο, χρειάζεται να συζητήσουμε για το “μοντέλο στελέχους” δηλαδή για το ρόλο των μελών που εκλέγονται στα διάφορα όργανα. Κατά τη γνώμη μας, κύριος ρόλος τους είναι να οργανώνουν τη συζήτηση, να θέτουν ερωτήματα, να ανοίγουν τη συζήτηση για τις πιο μεσοπρόθεσμες επιλογές μας (είτε “πιο κεντρικοπολιτικά” είτε στο κίνημα), να διαμορφώνουν τους τρόπους αξιοποίησης των διαφορετικών δυνατοτήτων που έχει το κάθε μέλος, και να εγγυώνται και οργανωτικές πλευρές της δουλειάς που προκύπτει με βάση τις κεντρικές και ειδικές πολιτικές αποφάσεις, ώστε η γραμμή να μην παραμένει στη σφαίρα της συζήτησης, αλλά να μετατρέπεται σε εφαρμοσμένη πολιτική.

Η επίγνωση όμως ότι δεν θα πρέπει τα στελέχη μας να είναι μονίμως “στο τρέξιμο” χρειάζεται να συνδυάζεται με τη **διαρκή καταπολέμηση της τάσης προς τον κατακόρυφο καταμερισμό εργασίας**, τάση που γεννιέται και στους αριστερούς πολιτικούς οργανισμούς: Μια κατάσταση στην οποία οι οργανώσεις γίνονται μερικώς καθρέφτες του καπιταλιστικού καταμερισμού εργασίας, με τα όργανα (ή τμήμα τους) να αναλαμβάνουν τη “διανοητική εργασία” της εκπόνησης πολιτικών σχεδίων και την υπόλοιπη οργάνωση (ή άλλα τμήματα) να αναλαμβάνουν την “χειρωνακτική εργασία”, εν προκειμένω τις οργανωτικές υποχρεώσεις για τις στοιχειώδεις λειτουργίες της οργάνωσης, τη συνεδρίαση των ΣΒ, την παρέμβαση στο κοινωνικό κλπ. Υποστηρίξαμε νωρίτερα ότι η κεντρική πολιτική μας παρέμβαση θα έρθει μέσα από μια νέα ενότητα του κοινωνικού με το πολιτικό. Αντίστοιχα πρέπει να λειτουργούν και τα στελέχη μας. Χρειάζεται φυσικά να διασφαλίζουμε ότι το στέλεχος δεν θα θεωρείται “άνθρωπος - λάστιχο”, διαφορετικά αποκλείεται από θέσεις ευθύνης κόσμος που δεν διαθέτει πολύ ελεύθερο χρόνο, για εργασιακούς ή άλλους αντικειμενικούς λόγους. Αυτή η διασφάλιση έρχεται με την πολιτική συζήτηση που θέτει προτεραιότητες, και με τον οριζόντιο καταμερισμό εργασίας, απέναντι στον κατακόρυφο: Τα στελέχη αναλαμβάνουν ταυτόχρονα “διανοητικούς” και

“χειρωνακτικούς” ρόλους, αλλά σε διαφορετικούς τομείς. Αυτός ο καταμερισμός θα υλοποιηθεί μέσα από τη συζήτηση για τις “χρεώσεις” από το Πανελλαδικό Συμβούλιο ως τις Συνελεύσεις Βάσης. Αναπόσπαστο κομμάτι αυτής της διαδικασίας είναι ο εκ των υστέρων απολογισμός: ώστε διαμορφώνεται **συλλογική κουλτούρα σχεδιασμού - υλοποίησης - αποτίμησης - ανασχεδιασμού** που θα μας επιτρέπει να κάνουμε διαρκώς μεγαλύτερα και πιο σταθερά βήματα στην κοινωνική και πολιτική μας παρέμβαση, να μαθαίνουμε από τα λάθη μας, να κάνουμε συλλογική γνώση τα θετικά, και να διασφαλίζουμε την ισότιμη συμμετοχή όλων τόσο στο “διανοητικό” όσο και στο “χειρωνακτικό” σκέλος της οργανωμένης μας ζωής.

2.5 Για την ανολοκλήρωτη ανασύνθεση

Το τελευταίο διάστημα έδειξε πως η διαδικασία της ανασύνθεσης στην Αναμέτρηση δεν έχει βαθύνει αρκετά. Δεν υποστηρίζουμε ότι αυτό θα εξαφάνιζε τις διαφωνίες· αυτές πάντοτε θα αναδεικνύονται σε καμπές που λαμβάνονται αποφάσεις που θεωρούνται κρίσιμες. Νομίζουμε όμως πως φάνηκε ότι λείπουν κοινοί κώδικες επικοινωνίας σε αρκετά ζητήματα, ορισμένα από τα οποία επιχειρήσαμε να αναλύσουμε προηγουμένως. Σε αυτή την εξέλιξη σίγουρα έχει παίξει το ρόλο της η μικρή προηγούμενη συνύπαρξη των οργανώσεων που κατά κύριο λόγο συγκρότησαν την Αναμέτρηση σε σχήματα κοινωνικών χώρων (με τις εξαιρέσεις κυρίως της “Πόλης Ανάποδα”, του “Φυσάει Κόντρα” και του radical IT). Η τριβή στα κοινά σχήματα επιτρέπει -αλλά δεν διασφαλίζει- την ύπαρξη κοινών κωδίκων επικοινωνίας. Δεν θα μπορούσαμε όμως να αποδώσουμε μονάχα εκεί το έλλειμμα, καθώς φάνηκε ότι έλειψαν κοινοί κώδικες και μεταξύ συντροφ(ισσ)ων που μοιράζονταν πιο κοινές πορείες. Η δική μας εξήγηση είναι ότι παραμένουμε ακόμα στο “βαρυτικό πεδίο” του συμβάντος του 2015, και παρότι οικοδομούμε κάτι καινούριο, παραμένουμε ταυτόχρονα θραύσματα αυτής της ήττας, και τα ερωτήματα που μας τέθηκαν σε εκείνη τη συγκυρία, αλλά και όσα μας τίθενται μετά από αυτή, τίθενται με βίαιο τρόπο, όσο βίαιη είναι και η κοινωνική πραγματικότητα. Το γεγονός ότι αυτή τη στιγμή υπάρχει σχετική πολιτική σταθεροποίηση του αστικού μπλοκ, δεν σημαίνει ότι έχει επέλθει κάποια συνθήκη “κανονικότητας” στη ζωή των εργαζόμενων τάξεων. Η ανάγκη να βρεθούν “άμεσες απαντήσεις” (από τη μία πλευρά) και η επίγνωση ότι αυτές δεν υπάρχουν με τα χαρακτηριστικά που θεωρούμε απαραίτητα (από την άλλη), παράγουν -και εντός μας- ερωτήματα που μας διχάζουν, και αυτή είναι μια συνθήκη που μάλλον χρειάζεται να αποδεχτούμε ότι θα υπάρχει, αφού αναπαράγεται από την ίδια την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα.

Παρόλα αυτά, η διαδικασία της πολιτικής ανασύνθεσης της ριζοσπαστικής αριστεράς, παραμένει αναγκαίο στοιχείο του δρόμου που θέλουμε να βαδίσουμε, και δεν πρόκειται να την παραμερίσουμε με την πρώτη δυσκολία. Θα συνεχίσουμε να επενδύουμε σε αυτήν και να δίνουμε δυνάμεις, σε μια διαδικασία όχι μόνο εντός της Αναμέτρησης, αλλά και ευρύτερα, όπως διακήρυτταν και τα ιδρυτικά μας κείμενα. Μια διαδικασία που θα επιχειρεί να συγκροτήσει ξανά στρατηγικές απαντήσεις με 3 τρόπους: 1) Ως απάντηση στα λάθη και τις αδυναμίες της προηγούμενης περιόδου της ελληνικής αριστεράς, και απέναντι στο αστικό κράτος και ειδικούς διαφορετικούς μηχανισμούς του (δικαιοσύνη κλπ) αλλά και τους υπερεθνικούς ιμπεριαλιστικούς σχηματισμούς στους οποίους εμπλέκεται η Ελλάδα. 2) Για να (επαν)εξοπλιστούμε για την παρέμβασή μας στα κοινωνικά κινήματα στα οποία συμμετέχουμε.

3) Στην αναζήτηση απαντήσεων σε νέα ερωτήματα, που θα μας οδηγήσουν ενδεχομένως και σε νέες θεωρητικές προσεγγίσεις. Αυτή τη διαδικασία οφείλουμε να υπηρετήσουμε παράλληλα με την διαρκή προσπάθεια για την συγκρότηση κοινών πρακτικών, που επιτρέπουν (και ως κοινές αναπαραστάσεις και βιώματα) να μετασχηματιζόμαστε και ως φορείς τους, οικοδομώντας νέους κοινούς τόπους.

2.6 Για την αυτοεικόνα της Αναμέτρησης

Ο τρόπος με τον οποίο η Αναμέτρηση είδε τον εαυτό της και τις δυνατότητές της το τελευταίο διάστημα είναι ένα στοιχείο που χρειάζεται να διορθώσουμε συλλογικά. Η Αναμέτρηση ήταν όντως το πιο ελπιδοφόρο εγχείρημα των τελευταίων ετών στο χώρο της ριζοσπαστικής αριστεράς: Κατάφερε να συνενώσει πολιτικά ρεύματα με σημαντικά διαφορετικές καταβολές, έδωσε ένα διαφορετικό στίγμα, ανατάραξε τα νερά της “εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς” και διαδραμάτισε όντως καταλυτικό ρόλο στην συγκρότηση ορισμένων από τα πιο ενδιαφέροντα και πετυχημένα εγχειρήματα του τελευταίου διαστήματος, όπως τα δημοτικά σχήματα σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα. Νομίζουμε όμως, και το διαπιστώνουμε αυτοκριτικά, ότι αυτές οι διατυπώσεις, στρέβλωσαν την αντίληψη για το ρόλο και τις δυνατότητές μας.

Όταν ένα εγχείρημα είναι ελπιδοφόρο, σημαίνει πως κομίζει ελπίδες για να πετύχει τους στόχους που έχει διακηρύξει, όχι πως τους έχει ήδη πετύχει, πόσο μάλλον ότι έχει κατακτήσει στόχους μεγαλύτερους από αυτούς που είχε θέσει στην ίδρυσή του· η οργάνωση δεν είχε την αυταπάτη ότι μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο στο κεντρικό πολιτικό επίπεδο στη φάση συγκρότησής της. Το να είσαι “καταλύτης” σε μια διεργασία σημαίνει (από την ρίζα του όρου στη χημεία) ότι η διεργασία αυτή συμβαίνει ταχύτερα με την παρουσία σου, ή ότι δεν θα μπορούσε να συμβεί χωρίς αυτή. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι ο καταλύτης μπορεί να υποκαταστήσει όλα τα στοιχεία που συμμετέχουν στη διεργασία. Αναγκαζόμαστε να επιστρέψουμε σε ετυμολογικές διαπιστώσεις, γιατί οι λέξεις έχουν ειδικό βάρος, όταν οδηγούν σε ανεδαφικές εκτιμήσεις για την κατάσταση και τις δυνατότητές μας. Σε καμία περίπτωση δεν θα μειώσουμε τα κοινά μας επιτεύγματα. Χρειάζεται όμως να αντιληφθούμε ξανά το μέτρο τους, ώστε να σχεδιάζουμε με επίγνωση αντίστοιχα επόμενα ελπιδοφόρα βήματα. Ένα παιδί που περνάει στην εφηβεία αυξάνει σημαντικά το διασκελισμό του, αλλά είναι αφελές να πιστεύει ότι έχει το διασκελισμό ενός γίγαντα.

Αυτή η αντίληψη οδήγησε και στην μερική παραμέριση της -καταστατικά- ανασυνθετικής μας ταυτότητας. Δεν υποστηρίζουμε πως αυτό έγινε συνειδητά, αλλά αποτυπώθηκε σαφώς στη στάση της οργάνωσης σε στιγμές του τελευταίου διαστήματος. Όλο το προηγούμενο διάστημα φαινόταν να πορευόμαστε με το δεδομένο ότι οι πιο προνομιακές πολιτικές μας σχέσεις είναι με τις δυνάμεις με τις οποίες όχι μόνο συνυπάρχουμε σε όλα τα σχήματα των κοινωνικών χώρων, αλλά μοιραζόμαστε και πιο κοινή στρατηγική οπτική: την APAN/Κ-Σχέδιο (πλέον Μετάβαση) και τη ΔΕΑ. Έστω και με τα όριά τους, οι συγκλίσεις με αυτές τις οργανώσεις είναι πολύ μεγαλύτερες από ό,τι με οποιονδήποτε άλλον πολιτικό χώρο.

Οι κινήσεις μας, ειδικά μετά τις πρώτες εκδηλώσεις στις αρχές του 2024, δεν έδειξαν το ίδιο στίγμα. Φάνηκε να διακόπτουμε ξαφνικά μια πορεία και να κάνουμε διαφορετικές επιλογές, παραμερίζοντας τους μέχρι πρότινος προνομιακούς συμμάχους μας. Σαφώς, οι πολιτικές οργανώσεις που συνυπάρχουν σε κοινά σχήματα και πρωτοβουλίες μπορεί να κάνουν

διαφορετικές κεντρικοπολιτικές επιλογές, αλλά αυτό χρειάζεται να γίνεται με τρόπο που να φροντίζει τις σχέσεις. Πόσο μάλλον, όταν φάνηκε ότι η επιλογή των σ. των APAN/Κ-Σχέδιο και της ΔΕΑ να μην εμπλακούν περισσότερο σε ένα διάλογο γύρω από το ΜέΡΑ25 και το “μαντείο” του, ήταν μάλλον διορατική. Προφανώς, οι πολιτικές σχέσεις που ριζώνουν στην κοινωνική παρέμβαση δεν τραυματίζονται τόσο εύκολα, νομίζουμε όμως ότι οι κινήσεις μας εκείνο το διάστημα δεν ανταποκρίνονται ούτε στην κουλτούρα που θέλουμε να κομίζουμε, ούτε στην βούληση να παραμένουμε στοχοπροσηλωμένοι σε μια ανασυνθετική πορεία.

2.7 Για τη λειτουργία μας

Στην ιδρυτική συνδιάσκεψη της Αναμέτρησης, ο τρόπος εκλογής του κεντρικού οργάνου, αλλά και ο χαρακτήρας του, μας είχαν απασχολήσει αρκετά. Ενδεχομένως είχαν δίκιο όσες/οι σ. υποστήριζαν τότε πως χρειαζόμαστε ένα πιο μικτό ή ομόσπονδο μοντέλο λειτουργίας, τουλάχιστον για τα πρώτα μας βήματα, ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη αλληλοτροφοδότηση της συζήτησης στη βάση με τις κεντρικές κατευθύνσεις. Παρόλα αυτά, ο τρόπος συγκρότησης του οργάνου, δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογία. Από τη μία, το καταστατικό περιγράφει ρητά ότι το ΠΣ υλοποιεί αποφάσεις συνδιασκέψεων. Από την άλλη, αποσκοπούμε στη συγκρότηση μιας πιο μαζικής αριστερής πολιτικής μορφής. Σε μεγαλύτερα μεγέθη, η συγκρότηση με ομόσπονδο ή μικτό τρόπο είναι πρακτικώς αδύνατη (τουλάχιστον για το επίπεδο των Συνελεύσεων Βάσης). Επομένως, αυτό που σε κάθε περίπτωση διασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή των μελών στις αποφάσεις για τις κεντρικές πολιτικές κατευθύνσεις, είναι η τήρηση όσων έχουν αποφασιστεί στις συνδιασκέψεις. Το γεγονός ότι το κεντρικό όργανο είναι και πολιτικό, σημαίνει ότι μπορεί να παίρνει αποφάσεις για πράγματα που δεν έχουμε συζητήσει, σε επικοινωνία με τη βάση. Μπορεί επίσης να κάνει την εκτίμηση ότι κάποιες αποφάσεις χρειάζεται να αλλάξουν, και επομένως να θέσει ζήτημα να ξανασυζητηθούν. Όμως, το κεντρικό όργανο δεν μπορεί να υλοποιεί κεντρικές κατευθύνσεις διαφορετικές από αυτές των συνδιασκέψεων, έστω και εάν ζητάει την εκ των υστέρων επικύρωση της νέας γραμμής. Μια τέτοια πρακτική θυμίζει τον τρόπο που πορεύονται οι ηγεσίες του ΚΚΕ την τελευταία 20ετία: Η γραμμή του ΚΚΕ για ενδεχόμενη συμμετοχή σε αντι-ιμπεριαλιστικές κυβερνήσεις σε μη επαναστατικές περιόδους όπως είχε διατυπωθεί στο 15ο και 16ο συνέδριο, αναποδογύρισε από την ηγεσία της Α. Παπαρήγα το 2011, με την γραμμή ότι το ΚΚΕ δεν διεκδικεί με κανέναν τρόπο να κυβερνήσει, γραμμή που επικυρώθηκε εκ των υστέρων στο 19ο συνέδριο (2013). Σήμερα, η γραμμή αυτή φαίνεται να αλλάζει ξανά από την ηγεσία του Δ. Κουτσούμπα εκτός συνεδριακών διαδικασιών. Όταν η ηγεσία αρχίζει να υλοποιεί εξωστρεφώς μια διαφορετική γραμμή, είναι πολύ πιθανό να καταφέρει να την επικυρώσει εκ των υστέρων, αφού έχει ήδη οδηγήσει και τα μέλη σε μια υλοποίηση/υπεράσπιση της νέας γραμμής, επομένως στη μετατόπισή τους. Μια τέτοια λειτουργία δεν αντιμετωπίζει τις πολιτικές οργανώσεις ως συλλογικό διανοούμενο, αλλά την εκάστοτε ηγεσία ως πρωτοπορία εντός των οργανώσεων. Αν όμως η Αριστερά λειτουργεί έτσι, ποιος ο λόγος να παίρνει τις μεγάλες αποφάσεις στις συνεδριακές της διαδικασίες; Αν η εκάστοτε ηγεσία νομιμοποιείται να αλλάξει τη γραμμή, τότε αυτό που έχει κυρίως σημασία δεν είναι η αποφασισμένη γραμμή, αλλά το ποιοι/ες απαρτίζουν την ηγεσία.

Εκτός αυτού, οι αποφάσεις των τακτικών συνδιασκέψεων χρειάζεται να λειτουργούν ως αρμοί στην πορεία των αριστερών πολιτικών σχηματισμών. Να λειτουργούν, δηλαδή, ως βάσεις και

“συλλογικά κεκτημένα” για να στηρίζονται τα επόμενα βήματα. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν αλλάζουν· το αντίθετο, χρειάζεται και να απολογίζονται, και όταν τμήματά τους αλλάζουν, αυτό να γίνεται με ρητό τρόπο, ώστε η αλλαγή γραμμής να γίνεται επίσης με συλλογική συνείδηση. Όμως, οι αποφάσεις των τακτικών συλλογικών διαδικασιών δεν είναι “βραχείας διάρκειας”, χρειάζεται να αποτελούν μεσοπρόθεσμους οδοδείκτες για την πορεία μας.

Πέραν των παραπάνω γενικών προβληματισμών, χρειάζεται ως Αναμέτρηση να κάνουμε και άλλα βήματα στον τρόπο με τον οποίο λειτουργούμε. Η συχνότητα των συνεδριάσεων του ΠΣ χρειάζεται να προσαρμοστεί ώστε να διευκολύνεται η αλληλοτροφοδότηση με τις Συνελεύσεις Βάσης. Μια τέτοια επιλογή θα επιτρέψει, επιπλέον, να αφήνεται ο χρόνος στις ΣΒ να συνεδριάζουν και για το δικό τους σχεδιασμό, είτε αυτόνομα είτε μέσα στον ευρύτερο σχεδιασμό των αντίστοιχων τομέων (σπουδάζουσας, εργαζομένων, Αττικής). Εκτός αυτού, χρειάζεται να βρούμε ένα μοντέλο στο οποίο οι εισηγήσεις προς το ΠΣ θα πηγαίνουν πρώτα στις ΣΒ για να ανατροφοδοτούνται, και στη συνέχεια θα περνάνε στο όργανο, ώστε να καταλήξουν σε αποφάσεις.

Οι επιτροπές που πλέον έχουν συγκροτηθεί (Αττικής, σπουδάζουσας, εργαζομένων) να έχουν πιο συνολικά την πολιτική και οργανωτική ευθύνη για τους τομείς αναφοράς τους. Αυτό χρειάζεται και ορισμένες αντίστοιχες αλλαγές, όπως το να εκλέγει η σπουδάζουσα πανελλαδικά την επιτροπή της. Επιπλέον, χρειάζεται το ΠΣ να δώσει μεγαλύτερο χώρο τόσο στις επιτροπές αυτές αλλά και στις θεματικές ομάδες, υιοθετώντας ένα πιο αποκεντρωμένο μοντέλο, ενώ ταυτόχρονα θα “συγκεντρώσει” τις αρμοδιότητες που αφορούν τις ελλείψεις μας: Να οργανώσει και να ενισχύσει την παρέμβαση στην περιφέρεια και σε τομείς/κλάδους κλπ στους οποίους δεν έχουμε παρουσία ή κάνουμε τα πρώτα μας βήματα. Να σχεδιάσει και να συντονίσει την διαδικασία εκπόνησης προγραμματικών θέσεων, μέσα σε έναν ευρύτερο πολιτικό χώρο - εφόσον αυτό είναι εφικτό- με μια διαδικασία που θα χρειαστεί χρόνο, αλλά και ζύμωση και με ευρύτερα δυναμικά.

3. Από δω και πάνω

Δεν σκοπεύουμε να αναλύσουμε όλες τις επόμενες κινήσεις που θεωρούμε πως χρειάζεται να κάνει η οργάνωση, ελπίζουμε ότι αυτές θα τις σχεδιάσουμε όλες, όλοι και όλα μαζί. Είναι αναγκαίο να δοθεί χρόνος για την αναλυτική συζήτηση και η εξεύρεση κοινών κωδίκων στα ζητήματα που μας απασχόλησαν. Θα σημειώσουμε μόνο σε σημεία τις πρωτοβουλίες που εκτιμάμε ότι χρειάζεται να πάρουμε το επόμενο διάστημα, πριν και μετά τη συνδιάσκεψή μας:

- Να αναζωογονήσουμε την παρέμβασή μας στους κοινωνικούς χώρους που παρεμβαίνουμε και στα μέτωπα που διαγράφονται σε αυτούς: από την επόμενη φάση της μάχης ενάντια στην παράκαμψη του άρθρου 16 και την ανασυγκρότηση της φοιτητικής αριστεράς μέχρι τη διεκδίκηση των ΣΣΕ στα σωματεία.

- Να αναλάβουμε και να υποστηρίξουμε πρωτοβουλίες σε σχέση με συγκεκριμένα ζητήματα που θα προκρίνουμε ως βασικά στην κεντρική συγκυρία, όπως έχουμε ήδη αποφασίσει για την Παλαιστίνη.
- Να οργανώσουμε τον προσυνδιασκειαστικό μας διάλογο με την επίγνωση των ορίων μας και της ανάγκης απόφασης των επόμενων βημάτων μας. Δεν χρειάζεται να επιδιώξουμε να αναλύσουμε όλα τα σύγχρονα φαινόμενα και να έχουμε γραμμή για κάθε πτυχή της σύγχρονης πραγματικότητας, ως εάν να είμαστε μαζικό κόμμα. Επιπλέον, δεν χρειάζεται να συζητήσουμε ξανά όσα ζητήματα της ιδρυτικής μας συνδιάσκεψης θεωρούμε ότι δεν χρειάζονται αλλαγές· όπως είπαμε, οι τακτικές συνδιασκέψεις παράγουν και μια συνέχεια.
- **Να ξεκαθαρίσουμε το μεσοπρόθεσμο πολιτικό μας σχέδιο.** Αυτό κατά την άποψή μας κωδικοποιείται: α) όσον αφορά τη μορφή: στην **συγκρότηση πολιτικού χώρου της ριζοσπαστικής αριστεράς**, συνδεδεμένου με τις αντίστοιχες κοινωνικές διεργασίες, και με τη φιλοδοξία να εξελιχθεί σε πολιτικό φορέα. Εντός αυτής της διαδικασίας, και με το βάθεμα των σχέσεων που ήδη διαφαίνεται σε αρκετά σχήματα κοινωνικών χώρων και πρωτοβουλίες, να προχωρήσουμε θαρρητά και την **ανασυνθετική διεργασία**. Σε αυτή τη διαδικασία να έχουμε οδηγό και τα επιτυχημένα παραδείγματα από άλλες χώρες (με πιο πρόσφατο το PtB του Βελγίου) που συνέδεσαν την άνοδο της πολιτικής τους επιρροής με την διεύρυνση της κοινωνικής τους γείωσης, παρότι ξεκίνησαν από μικρά οργανωτικά μεγέθη. β) Όσον αφορά το περιεχόμενο: στην **εκπόνηση μεταβατικού προγράμματος**, εντός μιας λογικής που θα συνδέει την κοινωνική αντιπολίτευση και διεκδίκηση με την ευρύτερη στρατηγική του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού, και θα οριοθετείται από στρατηγικές κυβερνητισμού - κοινοβουλευτισμού, ταυτόχρονα όμως θα αποφεύγει σχέδια που αρνούνται τη μεταβατική λογική, και -έστω και ασυνείδητα- παραπέμπουν το ερώτημα της ανατροπής σε μια αφαιρετική επαναστατική διαδικασία. Ειδικότερα:
 - Να αναλάβουμε πρωτοβουλία, μετά τη συνδιάσκεψή μας, για την διερεύνηση της συγκρότησης πολιτικού χώρου στη ριζοσπαστική αριστερά. Χώρου που θα έχει ως στόχο από τη μία τον πιο βαθύ συντονισμό στο κίνημα και τους κοινωνικούς χώρους, και από την άλλη να διαμορφώσει πολιτική απάντηση στο σήμερα. Αυτή η κίνηση είναι αναγκαίο να βασιστεί στη μεθοδολογία που περιγράψαμε στην ίδρυσή μας: Είναι λογικό ότι θα προκύψει από την πρωτοβουλία μας -από κοινού με άλλες οργανώσεις-, αλλά δεν πρέπει να περιοριστεί ούτε να αναλωθεί σε συνεννοήσεις κορυφών. Αρκεί για αρχή ένα βασικό πλαίσιο αιχμών στη συγκυρία και τρόπου λειτουργίας που θα χωράει όσους ενδιαφέρονται ειλικρινώς για μια τέτοια προσπάθεια, και δεν έχουν αποφασίσει να ακολουθήσουν διαφορετικά πολιτικά σχέδια. Και στη συνέχεια να προχωρήσουμε την συγκρότηση συνελεύσεων σε όλη την Ελλάδα, στις οποίες μέλη οργανώσεων και ανένταχτοι από κοινού θα μπορούν να συμβάλλουν στη γραμμή μας για το κίνημα αλλά και στην συγκρότηση θέσεων

για τα επίδικα της συγκυρίας, αλλά και σε πιο στρατηγικές συζητήσεις. Αυτή η διαδικασία θα επιτρέψει η ώσμωση που ήδη συμβαίνει στα σχήματα των κοινωνικών χώρων να συνδεθεί με το πολιτικό επίπεδο και να διευκολύνει τόσο τις βαθύτερες ανασυνθέσεις όσο και την εμπλοκή ενός ανένταχτου δυναμικού με το οποίο είμαστε σε επαφή στα κοινωνικά κινήματα, αλλά δεν βλέπει σήμερα τον εαυτό του σε κάποια από τις υπαρκτές εκδοχές της Αριστεράς.

- Να βάλουμε μπροστά, μέσα από αυτόν τον πολιτικό χώρο, τη διαδικασία συγκρότησης μεταβατικού προγράμματος. Ενός προγράμματος που θα αποτελεί πλέγμα διεκδικήσεων, μαχητών στο σήμερα, αλλά ταυτόχρονα και οδοδείκτη του πώς οραματιζόμαστε τον κοινωνικό μετασχηματισμό, με τον τρόπο που το προσεγγίζουν και οι ιδρυτικές μας θέσεις. Και ταυτόχρονα θα σηματοδοτεί βήματα στην περιγραφή μιας **εναλλακτικής**, που μοιάζει σήμερα να λείπει συνολικότερα. Η διαδικασία εκπόνησης αυτού του προγράμματος θα μας φέρει σε τριβή με την εκπόνηση πολιτικών αιτημάτων, ώστε να προχωρήσουμε από τη φάση του να συζητάμε στο “πώς αυτό μπορεί ‘να γίνει” στο να το κάνουμε όντως πράξη. Στη διαδικασία αυτή, έχει προφανώς σημασία η μέθοδος: Δεν μπορεί να εκπονηθεί από κάποιο think tank, έστω και αν αυτό είναι μια ομάδα εργασίας που θα φτιάξουν οι οργανώσεις. Αντίθετα, χρειάζεται να ακολουθήσουμε τη μεθοδολογία των δημοτικών σχημάτων: να συμφωνήσουμε συλλογικά τους άξονες και τις θεματικές, να συγκροτήσουμε στη συνέχεια ανοιχτές ομάδες εργασίας ανά αντικείμενο, να οργανώσουμε ανοιχτές συσκέψεις για την συζήτηση των προσχεδίων, και να συναποφασιστεί η τελική μορφή σε συλλογική διαδικασία.

Γιαννόπουλος Γιάννος, ΣΒ Μελέτης - Κατασκευής - Ενέργειας - Βιομηχανίας
Μάλτης Στάθης, ΣΒ Νοτίων - Δυτικών - Πειραιά
Μεγαλιός Γιώργος, ΣΒ Γκύζη - Αμπελοκήπων